

SIGÖLDUSTÖÐ Í ÁSAHREPPI OG RANGÁRÞINGI YTRA

Deiliskipulagsbreyting - greinargerð

03.06.2026

SAMÞYKKTIR

Deiliskipulagsbreyting þessi hefur verið auglýst samkvæmt 1. mgr. 43. gr. skipulagslaga nr. 123/2010,

Breytingin var samþykkt af sveitarstjórn Rangárbings ytra _____

f.h. Rangárbings ytra

Deiliskipulagsbreytingin var samþykkt af hreppsnefnd Ásahrepps _____

f.h. Ásahrepps

Deiliskipulagsbreytingin var auglýst frá _____ með athugasemdafresti til _____

Auglýsing um gildistöku deiliskipulagsbreytingarinnar var birt í B-deild Stjórnartíðinda _____

UPPLÝSINGAR

SKJALALYKILL

114300-01-GRG-001-V03

HÖFUNDUR

IS

RÝNT

AB, ÁJ

EFNISYFIRLIT

1	INNGANGUR	4
1.1	Skipulagsgögn	4
2	FORSENDUR OG STAÐHÆTTIR	4
2.1	Tengsl við aðrar áætlanir	5
2.1.1	Aðalskipulag Rangárpings ytra 2016-2028	5
2.1.2	Aðalskipulag Ásahrepps 2020-2032	5
2.1.3	Samræmi deiliskipulagsbreytingar við fyrirbyggjandi áætlanir	6
3	SKIPULAGSSKILMÁLAR	6
3.1	Byggingarheimildir	6
3.2	Veitur	7
3.2.1	Vatnsból og vatnsverndarsvæði	7
3.3	Efnistökusvæði/haugsvæði	7
3.4	Frágangur lands að loknum framkvæmdum	8
4	UMHVERFISMATSSKÝRSLA	8
5	SKIPULAGSFERLI, KYNNING OG SAMRÁÐ	9

1 INNGANGUR

Gerð er breyting á ýmsum þáttum í deiliskipulagi Sigöldustöðvar vegna nákvæmari útfærslu mannvirkja. Breyting á deiliskipulagi nær til Rangárþings ytra og Ásahrepps.

Helstu breytingar eru eftirfarandi:

- Bætt er við texta um frágang svæðis.
- Bætt við byggingarreitum fyrir skemmu, vatnstanka og þjónustuhús við vatnsból.
- Nokkrum aðkomuvegum er hnikað til á uppdrætti, s.s. að stöðvarhúsgrunni.
- Bætt er við aðkomuvegi við aðrennslisskurð.
- Bætt við hreinsivirki á byggingarreit B1.
- Fallpípum er bætt á uppdrátt.
- Bætt er við vatnsbólum og sýndar lagnir frá þeim að vatnstanki, vatnsverndarsvæði stækkað.

Gerð er breyting á gildandi deiliskipulagi Sigöldustöðvar, sem er dagsett í nóvember 2022, með síðari breytingum. Að öðru leyti en því sem hér kemur fram gilda skilmálar eldra skipulags.

Skipulagssvæði í gildandi skipulagi er 188,6 ha en stækkar í 194,0 ha í breyttu deiliskipulagi.

1.1 Skipulagsgögn

Skipulagsuppdrættir eru unnir á grunni loftmyndar og hæðarlína frá EFLU, kortagrunnum IS50v frá LMÍ, auk grunna sveitarfélagsins. Deiliskipulagsgögn eru unnin í hnitakerfinu ISN93. Skipulagsgögn eru eftirfarandi:

- Breyttur deiliskipulagsuppdráttur í mkv. 1:2.000.
- Gildandi deiliskipulagsuppdráttur, minnkaður í 1:8.000.
- Yfirlitsuppdráttur deiliskipulags í mkv. 1:25.000.
- Greinargerð þessi með skipulags- og byggingarskilmálum og umhverfismatsskýrslu.

2 FORSENDUR OG STAÐHÆTTIR

Svæðið sem breytingin nær til er í Rangárþingi ytra og Ásahreppi, á virkjanasvæði Sigöldustöðvar. Svæðið er raskað síðan unnið var að byggingu Sigöldustöðvar. Vegslóðar liggja að og um svæðið sem breytingin nær til og verða þeir nýttir meðan á framkvæmdum standur.

Svæðið sem breytingin nær yfir er lítt grónir melar. Skv. vistgerðarkortlagningu Náttúrufræðistofnunar Íslands er að finna vistgerðirnar; eyðimelavist, grasmelavist, hélumosavist, rekrjuvist. Allar hafa þær lágt eða miðlungs verndargildi.

2.1 Tengsl við aðrar áætlanir

2.1.1 Aðalskipulag Rangárþings ytra 2016-2028

Í aðalskipulaginu er svæðið skilgreint sem efnistökusvæði E72 og skógræktar og landgræðslusvæði SL26.

TAFLA 1. Stefna aðalskipulags fyrir efnistökusvæðið E72.

NR	HEITI SVÆÐIS	LÝSING	SVÆÐI
E72	Sigalda	Grjótnáma. Mati á umhverfisáhrifum er lokið. Unnir verða allt að 50.000 m ³ . Stærð er um 2 ha.	Afréttur

Í aðalskipulaginu er áhersla á nægt framboð efnistökusvæða og að þau séu í námunda við notkunarstað efnis. Einnig á góða umgengni á nýtingartíma og vandaðan frágang við verklok.

TAFLA 2. Stefna aðalskipulags um skógræktar- og landgræðslusvæði SL26.

NR	HEITI SVÆÐIS	LÝSING	SVÆÐI
SL26	Árskógar	Landgræðslusvæði. Stærð svæðis er um 20.763 ha.	Afréttur

Í aðalskipulaginu eru heimilaðar stakar tímabundnar framkvæmdir án þess að skilgreind sé viðeigandi landnotkun. Slíkar framkvæmdir eru heimilaðar að undangengnu deiliskipulagi eða þeim leyfisveitingum sem framkvæmdum fylgja.

- Umfangsmeiri starfsemi s.s. vinnubúðir, vinnuþlön, aðstaða verktaka eða önnur sambærileg aðstaða fyrir fleiri en 20 manns og /eða umfang meira en 0,1 ha skal deiliskipulagt. Ekki er heimilt að hafa slíka starfsemi lengur en 8 ár.
- Í umsókn um framkvæmdaleyfi eða í deiliskipulagi skal m.a. koma fram tímalengd framkvæmdar, tilgangur og frágangur svæðis við lok framkvæmdar.
- Að framkvæmd lokinni skal framkvæmdasvæði aðlagð að aðliggjandi svæði, innan eins árs, þannig að sem minnst áhrif verði.

2.1.2 Aðalskipulag Ásahrepps 2020-2032

Í aðalskipulagi er svæðið skilgreint sem iðnaðarsvæði I6 og óbyggð svæði ÓB1.

Skilmálar fyrir óbyggð svæði gera ráð fyrir óverulegri mannvirkjagerð og þá einkum í tengslum við megin ferðaleiðir og fjarskiptamöstur.

Í stefnu um iðnaðarsvæði er gert ráð fyrir að virkjanir taki tillit til umhverfisins og að rask á framkvæmdatíma verði eins lítið og mögulegt er. Að framkvæmdum loknum verði landið aðlagð að landi umhverfis og eftir atvikum grætt upp.

TAFLA 3. Stefna aðalskipulags um iðnaðarsvæðið I6.

NR	HEITI	LÝSING OG SKILMÁLAR	STÆRÐ HA
I6	Sigölduvirkjun	Stöðvarhús, tengivirki, aðrennslis- og frárennslisskurðir, Krókslón, stífla og botnrás. Sigöldulón er um 13 km ² . Frá því er vatni veitt um aðrennslisskurð og göng að stöðvarhúsi. Frárennslis fer um skurð í Hrauneyjalón. Virkjunin er 150 MW og er heimilt að stækka hana í 215 MW. Framkvæmdir felast í endurbótum á núverandi vélum eða nýjum öflugri vélum. Heimilt er að lengja núverandi stöðvarhús um allt að 70 m og breikka frárennslisskurð á um 200 m kafla næst stöðvarhúsi. Gert er ráð fyrir viðhaldi og endurbótum á mannvirkjum og stækkun virkjunarinnar. Heimilt er að endurnýja tengivirki Sigölduvirkjunar og byggja yfir það. Svæðið er tvískipt. Virkjanasvæðið nær einnig til Rangárþings ytra.	5

2.1.3 Samræmi deiliskipulagsbreytingar við fyrirliggjandi áætlanir

Aðalskipulag Rangárþings ytra heimilar að reisa vinnubúðir og aðstöðu verktaka meðan á framkvæmdum stendur, án þess að skilgreina viðeigandi landnotkun í aðalskipulagi. Deiliskipulagsbreytingin er í samræmi við þessa skilmála.

Aðalskipulag Ásahrepps heimilar framkvæmdir sem tengjast stækkun Sigöldustöðvar. Deiliskipulagsbreytingin er í samræmi við gildandi aðalskipulag.

3 SKIPULAGSSKILMÁLAR

Gerð er breyting á greinargerð og skipulagsuppdraetti.

Á uppdraetti er bætt við byggingarreitum, aðkomuvegum breytt og nýjum bætt við, fallpípur sýndar, bætt við vatnsbólum og lögnum, vatnsverndarsvæði stækkað og skipulagssvæði stækkað lítillega.

Í greinargerð eru settir skilmálar fyrir nýja byggingarreiti, bætt við umfjöllun um frágang svæðisins og gerð grein fyrir núverandi vatnsbólum og vatnsverndarsvæðum.

3.1 Byggingarheimildir

Vinnubúðir eru tímabundin hífli starfsfólks sem kemur að stækkun Sigöldustöðvar. Í gildandi deiliskipulagi kemur fram að vinnubúðir og önnur tímabundin mannvirki standi meðan á framkvæmdum stendur en verði fjarlægð að þeim loknum. Bætt er við byggingarreitum B5, B6 og B7. Byggingarheimildir á byggingarreitum B3 og B4 haldast óbreyttar.

Texti í gildandi skipulagi

Í gildandi skipulagi er byggingarreitur B1 ætlaður fyrir vinnubúðir fyrir starfsfólk Landsvirkjunar og byggingarreitur B2 fyrir vinnubúðir fyrir starfsfólk verktaka. Þessu er breytt og eru báðir byggingarreitir ætlaðir fyrir vinnubúðir fyrir starfsfólk.

Byggingarheimildir í breyttu skipulagi:

Byggingarreitur B1. Heimilt er að reisa vinnubúðir fyrir starfsfólk. Vinnubúðir eru; eldhús/mötuneyti, matsalur, setustofa, skrifstofur, snyrtingar og vistarverur starfsfólks. Heimilt er að byggja eina eða fleiri byggingar. Byggingar geta verið á einni eða tveimur hæðum. Hámarks byggingarmagn er 2000 m². Stærð byggingareits er 1,9 ha.

Byggingarreitur B2. Heimilt er að reisa vinnubúðir fyrir starfsfólk. Vinnubúðir eru; eldhús/mötuneyti, matsalur, setustofa, skrifstofur, snyrtingar og vistarverur starfsfólks. Heimilt er að byggja eina eða fleiri byggingar. Byggingar geta verið á einni eða tveimur hæðum. Hámarks byggingarmagn er 4000 m². Stærð byggingareits er 5,0 ha.

Byggingarreitur B5. Fráleggs- og geymslusvæði. Heimilt er að vera með skemmur. Hámarks byggingarmagn allt að 1600 m² og mænishæð allt að 12 m. Mannvirki verða fjarlægð að framkvæmdum loknum og gengið frá svæðinu.

Byggingarreitur B6 fyrir vatnstank og þjónusturými. Stærð mannvirkja allt að 110 m². Mænishæð allt að 3,5 m.

Byggingarreitur B7. Heimilt er að vera með þjónustuhús við dæluholur. Stærð mannvirkja allt að 20 m². Mannvirki eru að hluta til niðurgraffinn. Mænishæð allt að 3 m.

3.2 Veitur**3.2.1 Vatnsból og vatnsverndarsvæði****Bætt er við eftirfarandi texta**

Núverandi vatnsból eru norðan stöðvarhúss, eru þau sýnd á skipulagsupprætti ásamt grann- og fjarsvæði umhverfis þau.

3.3 Efnistökusvæði/haugsvæði**Texti í gildandi skipulagi**

Í gildandi skipulagi er stærð haugsetningarsvæðis í námu E72 afmarkað sem 2 ha svæði. Í breyttu skipulagi er það stækkað í um 6 ha, enda er svæðið raskað vegna fyrri framkvæmda.

Texti í breyttu skipulagi

Gert er ráð fyrir að efni sem kemur úr uppgreftri nýtist til framkvæmda. Ef þörf verður fyrir umfram efni verður það sótt í þær námur sem eru í næsta nágrenni og eru sýndar á aðalskipulagi.

Skv. aðalskipulagi má vinna 50.000 m³ af efni úr námu E72, á 2 ha svæði. Við fyrri framkvæmdir var efni haugsett í námunni og verður það mögulega nýtt við framkvæmdir nú. Heimilt er að haugsetja efni í námu E72 og er afmarkað um 6 ha svæði fyrir það á upprætti. Heildar uppgröftur er áætlaður um

120.000 m³. Hluti af efninu verður notaður aftur í fyllingar og er áætlað að einungis lítill hluti efnisins verði haugsettur. Forðast skal að raska þeim litla gróðri sem er til staðar.

Við frágang alls svæðisins skal haugsett efni eftir atvikum nýtt til að landið fái sem náttúrulegast yfirbragð og falli að landi umhverfis.

3.4 Frágangur lands að loknum framkvæmdum

Texti í gildandi skipulagi

Að framkvæmdum loknum skal fjarlægja öll mannvirki af svæðinu og ummerki um þau, innan tveggja ára eftir að framkvæmdum líkur. Jafna skal land og aðlaga að landi umhverfis þannig að það fái sem náttúrulegast útlit. Fyrirhugað er að fá ráðgjöf landslagsarkitekts við mótun og frágang lands að framkvæmdum loknum.

Bætt er við eftirfarandi texta

Á svæði þar sem vinnubúðir verða staðsettar, sunnan Tungnaár, er efnistökusvæði frá byggingu Sigöldustöðvar. Aldrei hefur verið gengið frá svæðinu og verður það gert að framkvæmdum loknum, í samræmi við ráðgjöf landslagsarkitekts. Eftir því sem hentar verður uppgröftur nýttur við frágang og mótun lands.

4 UMHVERFISMATSSKÝRSLA

Meta skal líkleg umhverfisáhrif af fyrirhuguðum framkvæmdum og starfsemi á aðliggjandi svæði og einstaka þætti áætlunarinnar sjálfar svo sem á vistkerfi, auðlindir, landslag, ásjón, útsýni, varðveislu-gildi og svipmót byggðar og einstakra bygginga o.fl. umhverfisþætti eftir því sem efni skipulagsins gefur tilefni til. Í umhverfismati ber að fjalla um þá valkosti sem til greina koma og meta líkleg umhverfisáhrif þeirra.

Fyrirhuguð uppbygging er í samræmi við stefnu í aðalskipulagi og stefnu í gildandi deiliskipulagi með síðari breytingum. Gildandi deiliskipulag heimilar að reisa vinnubúðir, steypustöð, skemmu og sprengi-efnageymslu vegna stækkunar Sigöldustöðvar, og vera með vatnsból, veitur og vegi eftir því sem þarf. Hluti af efnistökusvæði verður nýttur sem haugsvæði til efnislosunar. Allt svæðið er raskað frá byggingartíma Sigöldustöðvar og hefur ekki verið gengið endanlega frá því. Skilmálar eru um að þegar framkvæmdum lýkur þá verði svæðið aðlagað að landi umhverfis og gengið frá því á sem náttúru-legastan hátt.

Í breyttu deiliskipulagi er aðeins verið að útfæra framkvæmdir betur og vegir færðir lítillga til innan svæðis. Áhrif af breytingunni eru metin óveruleg á umhverfisþætti.

5 SKIPULAGSFERLI, KYNNING OG SAMRÁÐ

Deiliskipulagsbreytingin er unnin og kynnt skv. 1. mgr. 43. gr. skipulagslaga.

Deiliskipulagsbreytingin er unnin í samráði verkkaupa, Rangárþings ytra og Ásahrepps. Samráð var við Forsætisráðuneytið þar sem svæðið er innan þjóðlendu.

Óskað verður eftir umsögnum um deiliskipulagstillöguna frá eftirtöldum aðilum:

- Forsætisráðuneytið
- Umhverfis- og orkustofnun
- Náttúrufræðistofnun
- Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
- Minjastofnun Íslands
- Vegagerðin
- Landsnet

Reiknað er með að deiliskipulagsbreytingin verði auglýst í sumar og staðfest næsta haust/vetur.